

[Hagen Hagensen.]

tioner i Københavns kommune. Når jeg siger dette, bundet det i, at forholdene vedrørende deklARATIONERNE og deres ophævelse forekommer mig at have været lettere dengang, der ikke var noget udvalg i København, der er den eneste by, der har nedsat et sådant udvalg og for øvrigt først gjorde det i 1954, mere end 30 år efter udstedelsen af de fleste deklARATIONER. I årene forud for tilskudsdeklARATIONER kunne frigørelse for tilskudsdeklARATIONER også i København ske på nærmere vilkår, men efter at udvalget var kommet til, var dette ikke længere muligt, og det er navnlig i årene efter 1950, der har været praktiske spørgsmål at løse ved overdragelser af ejendomme, hvorpå der hvilede tilskudsdeklARATIONER.

Forud for dette år nåede overdragelsessummerne næsten undtagelsesfrit ikke op over anskaffelsesudgifterne inkl. tilskuddet, idet den gældende ejendomsværdi blev godtaget som overdragelsessum. Nu er ejendomsværdierne blevet højere end anskaffelsessummen og dermed er spørgsmålet om afgivelse til det offentlige opstået i en række tilfælde. Selv om ejendomsværdierne i mange tilfælde har været lagt til grund ved overdragelser, har der været tilfælde, hvor der har været tale om afgivelse af endog ret betydelige beløb, idet det kun godkendtes, at en sælger kunne få godskrevet, hvad han selv havde afdraget plus værdien af godkendte forbedringer på ejendommen. Det vil altså sige, at hele den devaluering i pengeværdien, vi har været ude for, måtte bæres af ejeren af et sådant hus, og at det offentlige tog hele den opnåede merværdi eller, om man kan sige det, tog hele konjunkturgevinsten. Jeg er derfor ganske enig med den højtærede boligminister, når denne i bemærkningerne til lovforslaget siger, at avancekontrollen som følge af prisudviklingen har fået en virkning, som man slet ikke har kunnet forestille sig, og at denne virkning står i urimeligt forhold til det ydede tilskudsstørrelse. Hertil vil jeg gerne føje, at det forekommer dobbelt urimeligt, at en frigørelse for deklARATIONER i København ikke har været mulig, siden udvalget nedsattes i 1954, når frigørelse forud for dette år var mulig. Jeg skal ikke opholde mig længere herved, men blot udtale tilfredshed med, at den højtærede minister

nu gennem fremsættelsen af dette lovforslag sørger for, at vi kommer ind i mere fornuftige forhold.

Det forekommer mig ikke umiddelbart indlysende, at der til frigørelse af deklARATIONERNE skal kræves betalt op til det dobbelte beløb af den i sin tid ydede byggestøtte, navnlig ikke, når det ude omkring i landet har været muligt at frigøre sig for deklARATIONER, i visse tilfælde helt uden at yde noget tilbage og i andre tilfælde alene med tilbagebetaling af den ydede byggestøtte — således har tilfældet jo også tidligere været i København. Jeg vil derfor gerne forhandle om frigørelsesbeløbets størrelse i det kommende udvalg med henblik på at nå frem til, at alene det tilskud, der er ydet, skal betales tilbage. Jeg siger dette, også fordi mange af de parcelhuse, der er omfattet af ordningen, for at komme ind under den i sin tid blev forlangt opført som tofamiliesboliger med alt, hvad deraf kan følge af besvær.

Fremdeles kan der, såfremt mere end tilskuddet skal betales tilbage, være grund til at se på tidsfristen, der i lovforslaget er fastsat til den 1. juli 1965 for den foreslåede lempeligere frigørelse, idet det synes rimeligt at afvente resultatet af den 13. almindelige vurdering, såfremt denne bliver udsat. Ellers kan den lempeligere frigørelse gennem udstedelse af pantebrev i ejendommen — en ordning, som jeg i øvrigt mener bør gøres til en ret for den, der ejer huset — gøres til intet i en række tilfælde.

Spørgsmål i forbindelse med frigørelse af boligforeningers ejendomme bør også drøftes under udvalgsarbejdet, idet lovforslaget blot anfører, at dette kan ske efter nærmere af ministeren fastsatte retningslinjer. Disse synes nærmere at måtte klarlægges. Også andre spørgsmål vil melde sig, og umiddelbart skal jeg blot sige om ophævelsen af lejekontrollen, at det letter kun at skulle have med de ordinære huslejemyndigheder at gøre på dette område.

Alt i alt kan jeg tilsige mit partis velvilje medvirken til at finde frem til den mest rimelige løsning.

Else-Merete Ross: Den højtærede ministers bemærkninger til dette lovforslag forekommer mig at være højst ejendommelig læsning. I en række love fra 1918 til 1921